

Erikoissairaanhoidon keskittäminen ja erikoislääkärikoulutus

Hallitus on vuosien vatuloinnin jälkeen saanut esityksen sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä lausunto-kierrokselle. Osana Sote-uudistusta toteutetaan päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus, jonka mukaan raskas ja vaativa operatiivinen toiminta keskitetään yliopistosairaaloihin ja seitsemään keskussairaalaan. Sote-uudistus, erikoissairaanhoidon keskittäminen, lausunto-kierroksella oleva erikoislääkärikoulutuksen toimenpideohjelma ja synnytystoiminnan keskittäminen aiheuttavat muutospaineita erikoislääkärikoulutuksen järjestämiseen.

Operatiivisen toiminnan keskittäminen johtaa vääjäämättä myös päivystystoiminnan keskittämiseen. Päivystysjärjestelmää muutettaisiin siten, että jatkossa maassa olisi 12 ympärivuorokautista laajan päivystyksen yksikköä, joissa olisi useiden erikoisalojen päivystys. Muissa keskussairaaloissa päivystys järjestettäisiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä, joka sisältäisi tavallisimmin tarvittavien erikoisalojen päivystyksen. Synnytysten keskittäminen tarkoittaa, että niitä hoitavissa yksiköissä tulee olla vuosittain vähintään 1000 synnytystä. Tavoitteena on parempi hoidon laatu, tehokkaammat hoitoprosessit ja kustannustehokkuus.

Erikoislääkärikoulutuksen toimenpideohjelman mukaan tulevaisuudessa erikoistumisalaa ei voisi enää valita omien mieltymysten mukaan. Valtakunnallinen ohjaus toteutettaisiin siten, että koulutusmäärät vastaavat erikoisalaja aluekohtaisia tarpeita. Ohjausta varten STM perusti viime vuonna koordinaatiojaoston, jossa on jäsenet ministeriöistä, yliopistoista, ammattiliitoista ja eri terveydenhuollon palveluyksiköistä. Ohjaamisen keinoista ei ole vielä tehty päätöstä. Esitetyt keinot vaihtelevat informaatio-ohjauksesta rahoituksen kohdentamiseen ja erikoisalakohthaisten koulutuspaikkojen määrittelyyn.

Erikoislääkärikoulutuksen sisältö, laatu ja koulutettavien valinta säilyisi jatkossakin yliopistojen vastuulla. Lausunto-kierroksella oleva toimenpideohjelma on koordinaatiojaoston aikaansaannos. Toimenpideohjelman tueksi STM laadittiin valtakunnallisen arvion erikoislääkäritarpeesta vuoteen 2030. Sen mukaan anestesiologian ja tehohoidon erikoisalalla nykyiset koulutusmäärät vastaavat pääosin palvelutarvetta.

Erikoissairaanhoidon keskittäminen aiheuttaa muutoksia erikoislääkärikoulutuksen järjestämisessä anestesiologian ja tehohoidon koulutusohjelmassa. Joissain yliopistosairaalapiireissä muutospaineita on enemmän, joissain vähemmän. Kahdeksasta vähemmän vaativan toiminnan keskussairaalaista kolme sijaitsee Oulun yliopistollisen sairaalan vastuualueella. Nykyisessä

Muissa keskussairaaloissa hyväksyttävät palveluajat voivat lyhentyä, varsinkin jos sairaalassa ei jatkossa ole synnytystoimintaa.

järjestelmässä yliopistot ovat hyväksyneet yliopistosairaalan ulkopuolista anestesiologian ja tehohoidon palvelua ½ - 2 vuotta koulutuspaikasta riippuen. Laajan päivystyksen keskussairaaloissa erikoisalallamme hyväksyttäviin palveluajoihin tuskin tulee suuria muutoksia. Sen sijaan muissa keskussairaaloissa hyväksyttävät palveluajat voivat lyhentyä, varsinkin jos sairaalassa ei jatkossa ole synnytystoimintaa. Koulutus tulee keskittymään. Johtaako tämä jonotusaikojen pitkittymiseen erikoistumisvirkoihin? Aika näyttää. Koulutuksen keskittymistä tulee osaltaan lisäämään suunnitelma 50/50-säännöstä luopumisesta tai sen korvaamisesta joustavammalla säännöksellä. ■